

UDKIGGEN

KØBENHAVNS MARINEFORENING

NR. 4

NOVEMBER 2017

56. ÅRGANG

FORMAND
 Leif Larsen
 Lygtemagerstien 24, 4th
 2300 København S
 Tlf: 3258 9441
 Mobil: 2837 8427
 Mail: kbhmf@outlook.dk

NÆSTFORMAND
 Erik Hansen
 Holsteinsgade 17, 3. tv
 2100 København Ø
 Mobil: 6054 8915
 Mail: erik@maansen.dk

KASSERER
 Hans Philipsen
 Kærhøjgårdsvej 16
 3540 Lyngby
 Tlf: 4819 2041
 Mobil: 2010 5616
 Mail: hans_philipsen@hotmail.com

SEKRETÆR
 Johnny Bannow
 Emdrup Vænge 53
 2100 København Ø
 Mobil: 2014 3788
 Mail: jabannow@gmail.com

Karl-Erik Knaack
 Margrethevænget 6, 4. lejl. 4
 2665 Vallensbæk
 Mobil: 4031 5640
 Mail: Karlerik.knaack@gmail.com

Kent Grønborg Ravn
 Vedbyholm 65
 2650 Hvidovre
 Tlf.: 3677 9095
 Mail: kbravn@webspeed.dk

Erik Staffeldt
 Asmussens Allé 5, st. tv.
 1808 Frederiksberg C
 Tlf.: 3325 8101
 Mail: erikstaffeldt@me.com

ÆRESFORMAND
 H.K.H. Kronprinsen

LANDSFORMAND
 KK Jens Ole Løje Jensen

DISTRIKTSFORMAND
 Gert Allan Larsen

BANJERMESTER
 Se formand

FLAGBÆRER
 Joan Arneberg

SLOPKISTEBESTYRER
 Erik Hansen, næstformand

BESTYRELSESUPPLEANT
 Joan Arneberg
 Mogens Larsen, mlservice@mail.dk

SKYTTELAVSFORMAND
 Ole Reese
 Ryparken 160, 1. th.
 2100 København Ø
 2294 6083
 mail: olereese@gmail.com

ARRANGEMENTSUDVALG
 Johnny Bannow, formand
 Leif Larsen

AFDELINGEN
 Takkeladsvej, opg.3, Holmen
 DK 1439 København K
 Mail: kbhmf@outlook.dk

HJEMMESIDE
 www.kbh-marineforening.dk

UDKIGGEN
 Udgiver: Københavns Marineforening.
 Redaktion: Leif Larsen, også
 ansvarshavende.
 Layout: Hans Frederiksen,
 hfkc@mail.dk
 Tryk: Aage Søe-Knudsen
 offset-kopiering

To distriktsmøder om året giver anledning til at vurdere og debattere mange ting. Således også under distriktsmødet d. 26. september afholdt i Kongens Lyngby Afdeling. En nedslående melding er, at trods vedtægtsændringer, der åbnede mulighed for, at Gud og hvermand kan melde sig ind i Danmarks Marineforening, er medlemstallet nu det laveste i mands minde, det vil sige d. d. under 9000. Københavns afdeling mærker ikke lokalt denne nedgang, tværtimod har jeg i øjeblikket syv i position for optagelse. Brøndby har også en kampagne i gang, som skaber det antal nye medlemmer, der klarer udgifterne til annoncer m.v. Enkelte afdelinger har måttet dreje nøglen, eller der har fundet sammenlægninger sted. En gammel afdeling, Struer, er med succes genopstået i 2016. Når jeg tænker på, hvor mange læsere, vort flotte tidsskrift Under Dannebrog har, tyder det trods alt på, at nye tentative medlemmer vil finde vejen til nærmeste afdeling for at prøve at opleve den gode atmosfære, der eksisterer i marinestuerne rundt omkring i landets mange afdelinger

Københavns Marineforenings medlemmer er kommet godt hen over en sommer, der vejrmæssigt i år var noget under sædvanlige standard, hvilket blandt andet også i år berørte afviklingen af jubilarstævnet på Nyholm, idet en tordenbyge fra morgenstunden drog hen over området, men den senere opklaring i vejret betød, at de 210 deltagere (jubilarer + øvrige deltagere + hjælpere) kunne rejse til hjemstavnen godt tilfredse med oplevelserne under dette store arrangement.

Den nye sæson i Københavns Afdeling startede fire dage efter jubilarstævnet, og selv om jeg kan fornemme en svag tilbagegang i antallet af mødedeltagere, aner jeg, at den igangsatte sæson nok skal indfri de forventede resultater.

VELKOMMEN TILBAGE FRA SOMMERENS FORHÅBENTLIGE GODE OPLEVELSER ØNSKER JEG ALLE UDKIGGENS LÆSERE

*Leif Larsen
Maskinchef*

*Forsiden: Landsformand KK
Jens Ole Løje Jensen sammen
med KBH-Marineforenings æld-
ste medlem Arne Christensen.
Foto: Arnes søn Flemming
Schnipper Christensen.*

FØDSELSDAGE 1. november - 15. februar Dato HJERTELOG TILLYKKE

75889	Vilhelm Egebæk Sørensen	85 år	12 november
82478	Ulf Aagaard Pedersen	70 år	12 november
59419	Bjarne B.G. Hansen	75 år	21 november
83199	Mogens Bjørnson	55 år	26 november
68851	John Henrik Maartensson	70 år	14 december
78048	Glenn Østergaard Laursen	35 år	23 december
70214	John Borregaard	75 år	24 december
84320	Nicolaus Peters	75 år	27 december
72923	Per Appelquist	70 år	06 januar
75774	Hans Frederiksen	75 år	07 januar
67771	Christian Henry Jacobsen	95 år	25 januar
80481	Stig Olsen	70 år	31 januar
45331	Jens Christian Bygum	70 år	04 februar
78120	Arne Hartmann Nielsen	85 år	06 februar
68667	Hans Philipsen	65 år	06 februar
68850	Klaus Hartvig Hansen	75 år	14 februar
	NYE MEDLEMMER		
84620	Leise Gerd Helslev		
84621	Axel Larsen Hanalainen		
84622	Frank Caspersen		
84731	Tom Hartmann		
84732	Rene Friis Andreasen		
	OVERFLYTNING		FRA
	Steffen Pickering		Køge
	UDMELDT		
83195	Christian Gøtterup		

*ÆRESMEDLEMMER: H.K.H. KRONPRINS FREDERIK,
LEIF LARSEN, SVEND NIELSEN, JOHNNY BANNOW og ERLING RAGNWALD.*

§ 5 i Danmarks Marineforenings vedtægter fortæller at:

Som medlemmer af foreningens afdelinger kan, efter bestyrelsens godkendelse, optages myndige danske mænd og kvinder, der er, eller har været tjenstgørende i Søværnet eller Marinehjemmeværnet, eller der er eller har været ansat i Handelsflåden, Fiskeriet eller som nærer interesse for Orlogs- eller Handelsflåden og dermed beslægtede erhverv.

AKTIVITETSKALENDER

26. OKTOBER - 15. FEBRUAR

DATO	BEGIVENHED	KL.
26 oktober	Kammeratskabsaften	1800
09 november	Foredrag v/ jazzmusikeren Hans Knudsen, leder af jazzbandet HANS KNUDSENS JUMP BAND. Hans vil berette om sit farverige liv som jazzmusiker, og vi forventer det bliver en spændende aften	1800
23 november	kammeratskabsaften	1800
02 december	JULEFROKOST I STUEN. Tilmelding i god tid, og erindrer om, at der er begrænsede pladser. Se annonce andetsteds i UDKIGGEN.	1300
24 december	Julegudstjeneste i HOLMENS KIRKE	1030
24 december	Kranselægning ved Mindeankeret i Nyhavn. Københavns Afdeling lægger Marineforeningens krans..	1200
06 januar	Nytårsmønstring i stuen	1300
11 januar	Foredrag v/ Claus Hjort Frederiksen. Forsvarsministeren vil formodentlig fortælle om sit spændende job på denne ministerpost.	1800
25 januar	Kammeratskabsaften	1800
08 februar	Foredrag v/ John Christensen. Vil fortælle om Burmeister og Wain samt i det hele taget om sit liv bl.a. med at spotte forsvundne biler	1800

PS.
TIDSPUNKTET FOR NYTÅRSGUDSTJENESTEN I HOLMENS KIRKE
SØNDAG D. 7. JANUAR 2017
VIL BLIVE VARSKOET INTERESSEREDE I GOD TID.

*Alle arrangementer er med skafning og normal pris for Skafning
er blevet **ÆNDRET TIL 90 KR. incl. kaffe.***

TILMELDING TIL FORMANDEN PÅ:

TELEFONNUMMER 32 58 94 41

ELLER 28 37 84 27

ELLER MAIL kbhmf@outlook.dk

SENEST MANDAGEN FØR MØDET KLOKKEN 1200

AKTIVITETSOVERSIGT

3. KVARTAL 2017

Af Leif Larsen - Foto: Hans Frederiksen & Per Vilstrup Olsen.

29 JULI: Desværre var vejrguderene også i år vort grillarrangements modstander, men belært af tidligere tiders ustadige julivejr blev den overdækkede cykelparkering anvendt til opstart af den af Søværnets Tamburkorps lejede grill, der desværre efterhånden var i så dårlig stand, at den ikke kunne tåle opvarmningen af kulene, hvilket forårsagede, at bunden gik i total opløsning, så de glødende kul snart lå i en bunke på brostenene nedenunder. Ved hjælp af grydelåg og stålbakker lykkedes det at opbygge et brugbart ildsted, så det alligevel lykkedes de 45 deltagere at få tilberedt de medbragte pølser og bøffer, så stemningen og humøret denne lørdag trods alle genvordighederne blev perfekt. Tak til Ken for medbragt hjemmebagt kringle til kaffen. Se side 10.

27 AUGUST: Denne søndag morgen sidst i august bød fra morgenstunden ikke på det ønskede bedste vejr, men efter en kortvarig tordenbyge overtog solen sin sædvanlige plads på den blå himmel, mens den sidste klargøring til modtagelsen af årets 174 tilmeldte jubilæumsdeltagere fandt sted. Stævnets ældste deltager, Arne Christensen årgang 1942 Københavns Afdeling ankom ledsaget af sin datter og søn. Kasserer Hans Philipsen stillede velvilligt sin bil til rådighed for transport til og fra Nyholm. Kl. 1025 kaldte FM KBH til samling omkring mindestenen, og orlogspræst Frank Christensen formidlede en kort andagt. Efterfølgende udførte landsformanden og Arne kranslægningen ved Mindestenen. Marchen med Kvindelige Marineres Musikkorps samt tre flag i spidsen blev afviklet uden problemer, og

Landsformand Jens Ole Løje Jensen, Arne Christensen, Arnes søn Flemming Christensen, flankeret af OVKS 1 gruppefører Nicolai Tom Jensen og OVKS 1 Nicolai Villum.

Kvindelige Mariners Musikkorps spillede mens jubilæumsdeltagerne marcherede til Planbygningen, hvor jubilæumsceremonien skal finde sted.

snart var alle på plads i Planbygningens gymnastiksal. Flotte taler af landsformanden, chefen for Søværnets Officersskole orlogskaptajn John Nielsen samt chefen for Marinehjemmeværnet. Årets modtager af Admiral Carstensens mindebæger blev hædret og landsnæstformand Søren Konradsen fik tildelt Marinehjemmeværnets fortjenstmedalje. Som sidste del af det officielle program var der fotografering af de jubilerende årgange, hvorefter der forlagdes til Officerssskolens flot klargjorte aula, som de næste timer dannede rammen for det kammeratlige samvær under indtagelsen af sildemad og biksemad. Endnu et flot jubilarstævne fandt efterhånden sin afslutning med anvendelse af de sidste kræfter i Københavns Marinestue for indtagelse af en gå hjem øl.

29 AUGUST: Vore to flaggaster deltog i højtideligheden i Mindelunden i Ryvangen.

31 AUGUST: Efter tre måneders sommerpause varslede kalenderen atter sæson-start, og kl. 18 kunne formanden byde velkommen til 40 fremmødte, der lige som ham havde glædet sig og set frem til, at der atter kom gang i mødeaktiviteten. En munter aften tog form, og den godt krydrede skinkesteg blev grundigt skyllet ned og gjorde ikke aftenens mange historier mindre kedelige.

05 SEPTEMBER: Flaget fra Københavns Marineforening deltog i den officielle flagdag ved mindehøjtideligheden i Kastellet.

14 SEPTEMBER: 45 tilmeldte glædede sig over Tom Olsens fornøjelige historiske beretning om Nyboder. Tom har ikke selv boet i de gule længer, men sit store indblik har han erhvervet sig gennem sit fritidsjob som kustode i Nyboders mindestuer, der ligger i Sankt Pauls Gade. Tom, der er medlem hos os, så frem til at

Tom Olsen fortæller entusiastisk om Nyboders historie.

fortælle på denne aften, men han ønskede også, at medlemmer, der havde boet i Nyboder, kunne bidrage med personlige erindringer, og det skulle da også vise sig, at vi var fire 'gamle' nyboderdrengene, der kunne bidrage med personlige oplevelser fra denne gamle bydel i hjertet af København. Mange har sikkert gennem årene lagt søndagsspadsreturen ind gennem gaderne mellem de gule længer, men at have boet der gennem en årrække er noget helt specielt. Når man boede i en opgang, var det næsten som en stor familie, for når der var tre til fire lejligheder i hver opgang, var det nødvendigt at acceptere hinanden bl.a. med hensyn til renovation og adgang til gårdhaven via såkaldt gennemgangskøkken. De lave stuer i Nyboder var hyggelige, og Flaadens faste stok har gennem snart 400 år kunnet glæde sig over, at det var muligt for en rimelig husleje at bo et så centralt sted i hovedstaden. Selvfølgelig kan der også nævnes minusser, bl.a. blev bygningerne i min tid benævnt 'drypstens-

hulerne', fordi der var store ulemper med fugt, og sygdomsepidemier har da også hersket gennem årene. Tom skal have stor ros for sin gennemgang om Nyboder, og jeg kan da kun opfordre til at nævne, at Nyboders mindestuer er et besøg værd.

26 SEPTEMBER: Johnny Bannow og formanden deltog i distriktsmødet i Kongens Lyngby. Alle Distrikt 1's afdelinger minus Grønland var repræsenteret. Kongens Lyngby er altid hyggelig at besøge i deres lokaler på Sorgenfri Slot.

28 SEPTEMBER: Septembers kammeratskabsaften tilførte ikke den store medlemstilstrømning, men 30 M/K havde dog fundet tid til at deltage, og det blev da til en ganske erindringsværdig aften, hvor stemningen var ganske behagelig. Steffen Pickering havde sin debut som overflyttet fra Køge afd., og selv om Steffen bor i Rønne, fornemmer jeg, at han er glad for at komme hjem til Holmen.

06 OKTOBER: Niels Bjørn Hansen havde atter et fint bogværk klar på denne oktoberdag. Præsentationen af **`Sorttjærede Ligkister`** lokkede 60 interesserede ud i stuen, hvor Niels Bjørn diskede op med lidt godt til ganen mens han kort briefede om bogen, der omhandler perioden 1807 til 1814. Fem musikere fra Københavns Marineforenings stod for den musikalske underholdning, hvilket var et godt islæt. Se side 28 og 29.

12 OKTOBER: En foredragsaften med et emne ud over det sædvanlige. Kriminabestjent (P) Erik Flemming Hauerslev fortalte gennem to timer om sin 42 år i politiets tjeneste i forskellige afdelinger. Per Vilstrups referat andetsteds i vort blad.

13 OKTOBER: Årets kulturaften bragte atter mange besøgende til Nyholm, hvor flere instanser var klar til at modtage de besøgende. Vort musikkorps under ledelse af Jakob Lange varmede op i marinestuen, før de stillede op og spillede, først ved SEHESTED og efterfølgende ved PEDER SKRAM. I Marineforeningen havde Karl Erik Knaack og formanden forberedt sig, men selv om vore flag ved indgangen var elektrisk belyst, formåede kun 55 m/k i løbet af aftenen at finde vej til at aflægge vores stue et besøg. Ikke mange, når jeg har erfaret, at 1900 besøgende var ombord i fregatten, men jeg tror nok, at vi fik hvervet ET nyt medlem.

Kammeratskabsaften.

RETTELSE

I UDKIGGEN nr. 3 på side 26, anden spalte afsnit 5 er ulykken på Holmen noteret til 1961, det korrekte årstal er 1951. Redaktionen beklager fejlen.

Hyggelig grill i 'sommervejr'

Grillpartier behøver ikke foregå i det fri, og slet ikke når vejret driller. Det gør og gjorde det alt for tit. Især i denne sommer. Jo, det regnede i byger (igen), da Københavns afdeling skulle afvikle det traditionelle sommergrillarrangement, hvor voksne og børn hygger sig i hinandens selskab. Dog var der opklaring hen på eftermiddagen. Der var et rigtig godt fremmøde. Tullemor (afdelingsformand Leifs søde hustru) holdt regnskab med det og kom vist frem til et antal af 35 (?).

Maden var et opmuntrende element, dels medbragt, dels tilberedt af Mogens Larsen, og Ken Erlebens hjemmebagte kring-

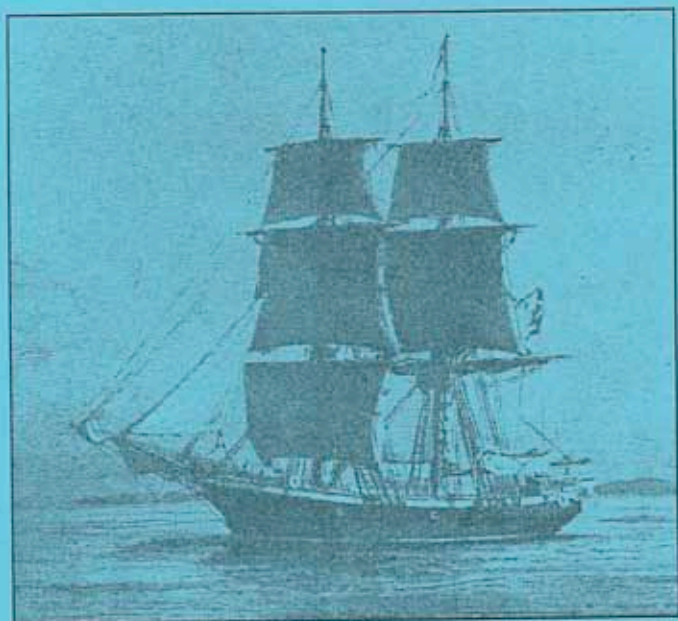
ler satte prikken over i'et.

Under hensyn til vejret var grillarrangementet flyttet fra den sædvanlige plads bag officersskolen til marinestuen og grillen stod på kajen, under taget til cykelparkeringen. Selve grillen havde set bedre dage. Måske skulle afdelingen investere i en ny, som eventuelt kunne bruges oftere?

Det var ikke nogen helt tilfældig dag, årets grillparty blev afviklet, for det var Færøernes nationaldag, Olaidag, hvilket kunne ses på Nyholms Flagbastion.

Tekst & foto: Erik Staffeldt.

Briggen "Ørnen"

Ørnens Venner
eller
Mindre om brave mænd

“Kundskab er Magt”

Dette lille skrift er samlet i taknemlighed og ærbødighed som et minde om vore brave forgængere, der gennem deres visioner og modige indsats gjorde deres for et bedre liv for os, deres efterkommere.

Hvorfra navnet Ørnen?

Egentlig kan det undre i dag, hvorfor man valgte et så eksotisk navn til en faglig organisation.

I de dage, da tanken om at organisere sig trængte sig på, skulle man være forsigtig med slige "samfundsnedbrydende" gøremål.

Godt nok var "katten" og "køhalingen" afskaffet, men de mere "raffinerede" straffemetoder synes ifølge historien at eksistere i bedste velgående.

Dette at ville organisere sig og få rimelige vilkår måtte for disse mennesker være noget helt centralt. Tanken om sammenhold blandt underklassen for at opnå en højere livsværdi gennemstrømmede samfundet på den tid. For underofficererne gjaldt det at opnå noget, der tilnærmelsesvis kunne ligne en menneskelig tilværelse under de barske forhold, som tjenesten til søs kunne byde. Ikke som et opgør, men som en naturlig menneskelig trang til udnytte sine evner og opnå respekt for disse.

Populært var det ikke blandt magteliten og man må i dag med taknemlighed beundre disse mennesker for deres mod, for deres vilje, for deres visioner.

Navnet "Ørnen" måtte være det rette valg. Denne kongelige fugl, der med sin indre viden om kløgt og styrke, som kunne svinge sig op i de højeste luftlag, måtte være et smukt symbol på disse brave mænds visioner.

Men at mange af foreningens medlemmer dengang har undret sig på navnet, fremgår bl.a. af følgende beretning fra 5-årsdagen for foreningens stiftelse.

Uddrag af 5-årsberetningen 1888:

I foreningens 5-Aars beretning står anført:

"Forskellige forslag fremkom uden at vinde Tilslutning, men efter en længere Diskussion blev man enige om at kalde den "ØRNEN". De fleste forbandt rimeligvis intet med dette navn. Men træthed og måske tørst har muligvis været en medbestemmende årsag".

Foreningens æresmedlem, Ekspeditionssekretær J.Chr.Nielsen, kommenterer imidlertid dette således:

„Det er muligt, at de fleste ved denne lejlighed ikke forbandt nogen særdeles dyb tanke dermed, men ofte er det jo tilfældet, der udretter de største Ting, og næppe kunde der vel findes et navn, der gav et bedre sindbillede paa hele foreningens stræben og virksomhed:

"Coelestum adspicit Lucem"
(den der ser op mod det himmelske Lys)

staar der under Ørnen, som sidder over Universitetsindgangen".

Der er måske dem, der vil finde det lidt for barokt at overføre denne devise paa foreningen, og dog er det jo kun, hvad foreningen selv udtrykte, da den i 1884 optog som valgsprog det engelske motto:

"Knowledge is power "

Man har ofte hørt medlemmer fremsætte den tanke, at man havde taget navnet "Ørnen" fra Underofficersskolens daværende øvelsesbrig, men dette er således ikke rigtigt, hvilket tydeligt fremgaar af redegørelsen i 5-Års beretningen.

Baggrunden for Ørnens Venner.

For at forstå hvorledes sammenslutningen "Ørnens Venner" opstod, vil det være vigtigt med et tilbageblik i historien. At "lytte" til et menneske, hvis hjerte brændte for organisationsarbejdet og som gennem en livslang indsats gjorde en uvurderlig indsats for sine samtidige og for sine efterkommere.

Denne artikel med den bedrøvelige overskrift blev så alligevel ikke en mindesten om en æra, der skabte stolte traditioner. Den blev i stedet det fundament for en fremtid, som i dag har gjort Det Danske Søværn til en god arbejdsplads, hvor respekten for den enkeltes indsats på alle niveauer danner basis for effektiv indsats såvel i Danmark som i internationale opgaver.

Men "lyt" nu til de gode ord:

Farvel til en 100-årig.

Uddrag af artikel af orlogskaptajn J.K.Olsen

Fra Marinetidendes jubilæumsnummer i august 1982 vil det være bekendt, at det første skridt til vor stands organisationsarbejde blev taget for 100 år siden af "Sønderofficersforeningen Ørnen". Initiativtageren var den daværende underkanonér C.P.V. Gross.

I de første 12 vanskelige år var Gross formand. Han døde i 1921, 69 år gammel, som krigsassessor og overkanonér, og oplevede således at se sin ungdoms stolthed vokse sig stor og velkonsolideret. Ved hans død var medlemstallet 535, hvoraf 321 var tjenstgørende. Formuen var vokset til 346.000 kr., og foreningens virksomhed omfattede nu et ret betydeligt filantropisk arbejde med enkeunderstøttelse, huslejhjælp og begravelseshjælp. Gross var blevet æresmedlem i 1913, og som udtryk for hvad "Ørnens" medlemmer følte for ham, bekostede man hans begravelse, ligesom man senere rejste en mindesten på Gross' grav på Holmens Kirkegård.

Ikke alle kunne blive medlemmer

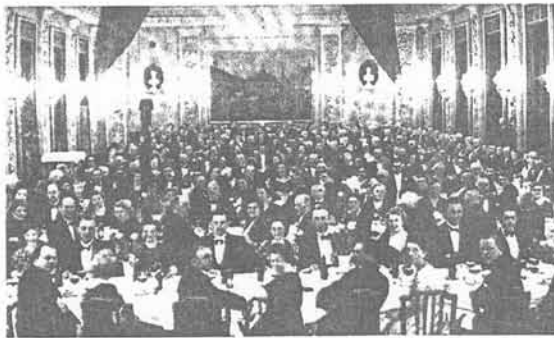
Al begyndelse er svær, og Gross begik den fejl ikke straks at åbne "Ørnen" for alle søværnets underofficerer. For at blive medlem skulle man være underofficer i Artillerikorpset eller Matros- og Søminekorpset og desuden være udgået fra Søværnets Elevskole.

Bestyrelsen opretter hjælpefond i 1893. Samtidig påtager man sig sociale opgaver som f.eks. forbedringer om bord og arbejde for, at på at underofficerernes børn kan få adgang til den Classenske Legatskole. For at fremme økonomien åbnes en vinforretning i 1894.

Først i 1901 gives der adgang for håndværker- og maskinunderofficerer.

Det hjalp med en god protektor

Økonomien var imidlertid noget stram. Man gør flere forsøg på at skaffe indtægter. Men så sker der noget helt usædvanligt. "Ørnen" sætter dristigt hele sin formue, 12.000 kr. ind på afholdelse af en 100-årsfest for slaget på Rheden i 1801. Til dette formål lejer man hele Prins Wilhelms Palæ på Sct. Annæ Plads. Prinsesse Marie, der var gift med prins Valdemar, accepterer at blive protektor. Takket være hende, lykkedes det at skabe en værdig mindefest for slaget på Rheden. Kong Chr. IX med hele familien aflagde et besøg og festen blev en stor københavnerebegivenhed.

Fra festen på Prins Wilhelms Palæ.

Sønderofficererne og Kongehuset

Sønderofficererne havde et særligt forhold til det kongelige hus, og deltog altid på en eller anden måde i dets sorger og glæder.

Vanskeligt at slutte sig sammen.

Året 1901 bliver finansielt set et virksomt år for "Ørnen", da man slutter overenskomst med foreningen "Marinens Underofficerer". Denne var stiftet i 1869 med det formål at skaffe fribolig eller billig bolig til pensionerede underofficerer og ligestillede. I årenes løb var indsamlet og opsparret et ret betydeligt beløb, og man ejede en større bygning i Baggesensgade, hvor man havde lov til at flage med split-flag med anker og korslagt kanon og hammer i øverste venstre felt.

Vinhandel - og mange andre aktiviteter

Selskabelighed var der tilsyneladende nok af. Den var mest for mændene, og selv en tor foredragsaften endte med, at man "splesede" til en bolle punch.

En stabil indtægtskilde var vinforretningen. Den havde til huse i den enkelte bestyrers lejlighed i Nyboder. Det har sikkert været praktisk i visse tilfælde. Bestyrelsen havde naturligvis ansvaret for vinforretningen, og en af dens pligter var at "grade" rommen og bestemme styrken. Det var her, at man gjorde "Ørnerommen" berømt. Bestyrelsen måtte i 1911-12 forhøje priserne. En hel liter "Ørnerom" kostede nu 1 krone og 17 øre. Vinforretningen eksisterede helt op til 1935.

"Ørnens" ejendom i Baggesensgade 6

Navnet "Ørnen" bortfalder.

Set med nutidens øjne er "Ørnen"s opbygning og ledelse indtil Søværnsloven af 1922 svær at forstå, men det må naturligvis ses i sammenhæng med de vægtige opgaver "Ørnen" i øvrigt havde.

Da den endelige sammenslutning med "Marinens Underofficerer" i 1918 bliver en kendsgerning, bortfalder navnet "Ørnen".

Foreningen "Ørnen" genopstår.

Den første verdenskrig blev en svær tid for foreningslivet. I de 4 år under sikringsstyrken var ca. 75 skibe og fartøjer under stadig kommando, og medlemmerne var således spredt for alle vinde. Det blev snart dyrtid, og som for andre tjenestemænd var underofficerernes lønninger helt ude af trit med det private erhvervsliv. Holmens faste stok svandt mere og mere ind, fordi arbejderne ville lønnes, som i de private erhverv. Underofficererne levede videre på smalhals, og det lysnede først, da rigsdagen nedsatte den foran omtalte lønningskommission.

Efter vedtagelsen af den nye søværnsordning i 1922 måtte man ændre foreningens interne forhold ved en opdeling i en afdeling A og afdeling B: de tjenstgørende medlemmer. De tjenstgørende fik lovmæssig ret til at forhandle egne forhold.

Foreningens navn ændredes nu til Dæksofficersforeningen, og alt tegnede til en tryk og bedre fremtid for medlemmerne. Som bekendt endte det hele med et brag, da søværnsloven af 1932 så dagens lys.

Dæksofficersforeningens foreningsmæssige arbejde måtte ophøre og foreningen måtte lukke for tilgang. Formuen på det tidspunkt var 504.111 kr - en anseelig formue i 1932 - samt ejendommen i Baggesensgade.

For ikke at komme i vanskeligheder med fordeling af denne, besluttede man igen at kalde foreningen "Ørnen", der så fremover kun skulle være en filantropisk og selskabelig forening.

Dæksofficerer i halvgade

Den 31. marts 1983 på 100-årsdagen er alt afviklet. "Ørnen" har nu kun få medlemmer tilbage. Den ældste er 95 år og den yngste 71 år gammel.

Man burde drikke en sidste skål for den gamle forening i "Ørnerom", men desværre er den heller ikke mere.

Kilde: *Marine Tidende* 2/83

Men helt sådan skulle det nu ikke gå.

Ørnens Venner.

Mange af disse gode mænd har nok følt et vist mismod ved at skulle "begrave" denne gamle ærværdige forening.

Og for mennesker, der har levet et langt liv med organisation og struktur er dette svært uden at have noget at samles om. At kunne "føre kalenderen" til man ses igen.

For mødes måtte man da.

Men alligevel skulle det ikke være en forening med bestyrelse og dagsorden. Også dette bånd måtte sprænges. Og det blev så til en "klub" uden regler og ledelse, dog således at den ældste blev benævnt "Oldermand".

Det blev til "Ørnens Venner".

Men læs nu om hvad de, der kan huske hvorledes denne "klub" opstod og om dens videre liv.

OK Eigil Olsen fortæller:

Beretning om og oplevelser fra "Ørnens Venner"

Foreningen "Ørnens Venner" er en forening uden love af nogen art; den er opstået spontant i kølvandet på den tidligere dæksofficersforening "Ørnen", idet dennes ophør i 1983 blev markeret med en julefrokost, hvortil der var inviteret enkelte gæster.

De tidligere medlemmer og gæsterne blev enige om at fortsætte samværet ved at mødes en eller to gange om året. Dette var starten på "Ørnens Venner".

"Frokostmøde" hos Eigil Olsen 1987.

Hvorfor netop jeg var blandt gæsterne ved jeg ikke bestemt, men jeg tror det har sin rod i fortiden - tilbage i årene 1933-37, hvor jeg og flere lærlinge i Søværnet var mødt til uddannelse i årene 1932 - 33. Vi blev kraftigt opfordret til at deltage i håndboldtræning og anden form for spil i Holmens gymnastiksal.

Daværende Kvartermester B.C.Larsen var efter min opfattelse initiativtager til denne invitation ud fra en bagtanke om at kunne rekrutere nye medlemmer til foreningen "Ørnen" via dennes idrætsforening. Dette mislykkedes imidlertid for ham, og jeg er senere blevet fortalt, at modstanden den gang var størst blandt tidligere tjenstgørende medlemmer, der havde bibeholdt deres medlemskab af "Ørnen". Egentligt underligt, at det netop var disse tidligere dæksofficerer, der jo forlod Søværnet ved nyordningen i 1932, der havde det standpunkt.

En anden idrætsforening i Søværnet var "Neptun" og her var der ingen problemer med at blive optaget. Så vidt jeg er orienteret skriver denne idrætsforening sig tilbage til tiden før 1932, hvor medlemmerne bestod af "Midlertidige befalingsmænd". Jeg erindrer Underkvartermester Axel Jessen og Overmekaniker Thorsen som de drivende kræfter i denne periode af foreningens virke.

Disse to idrætsforeninger eksisterede så side om side frem til 1942. På dette tidspunkt fandt man frem til, at der kun burde være en idrætsforening for kvartermestergruppen. Begge foreningers medlemmer var naturligvis selvskevnede til at kunne optages.

De drivende kræfter bag denne sammenslutning - Idrætsforeningen for Søværnets Kvartermestre m.fl. (ISK) - var så vidt jeg erindrer Kvartermestrene S. Hjulgaard, Axel Nielsen, B.C.Larsen, Underkvartermester Axel Jessen samt Overminemekaniker Thorsen.

I denne idrætsforening mødtes man med disse gode mennesker, først som tjenstgørende senere som pensionist, og mangen en tilfældig snak om "gamle dage" og det evigt unge tema: "kan du huske"- snak. Dette har nok for mit vedkommende ført til, at jeg af Hjulgaard blev "kigget ud" og inviteret til at være med i "Ørnens Venner".

Og jeg nyder stadig glæden over at kunne være med i "Ørnens Venner".

Fortsætter i UDKIGGEN nr. 1-2018

Fotokilde: Nyboders Mindestue.

Nyboder

som et socialt eksperiment

Det var ikke lige hvad vi forventer når man siger Nyboder, de gule stokke men i går aftes fik vi en indføring i hvordan Nyboder opstod og hvordan denne del af det daværende område uden for København udviklet sig til en by i byen. Hvor Søværnet styret det med hård hånd, i det danske søværn har man aldrig brugt pisk da dette gjorde at mandskabet ikke kunne arbejde bagefter med en i 'RØVEN' kunne man få og det var straffen for bl.a. ikke at komme hjem med den udleverede mad fra flåden

til familien, som jeg husker det 81 slag i R..... var straffen.

Nyboder havde egen politi og dommer så byen var en enhed for sig selv, når man bor i Nyboder havde man ligeledes også solgt sin sjæl til flåden man binder sig for mindst 16 år og ens børn kommer automatisk i flåden når de blev store nok. Nyboder havde også sin egen skole længe før at resten af København fik skolegang for børnene, og her i Nyboders skole kunne man

også blive prikket til at gå på officersskolen hvis der sad et godt hoved på knægten.

På denne måde var Nyboder langt foran resten af København når man talte om renhed, ingen glædespiger og tyveknægte, man måtte ikke side på gaden og drikke (dette skulle forgå i baghaven), alt dette og mere til blev fortalt af vores egen Tom som bl.a arbejder inde i Nyboders Mindestuer. Et stort tak for en indlevende fortælling omkring Nyboder som jeg ikke viste så meget om.

Når man i dag går ind og læser lidt om nyboder kommer denne tekst frem som det første ” Med Christian d 4.s etablering af Nyboder blev der skabt en hel ny bydel i København, hvor der herskede en helt særlig stemning eller korpsånd blandt indbyggerne, – Holmens faste stok.

Holmen var Danmarks største arbejdsplads, og derfor havde flådens folk deres egen kirke, skole, hospital og lovgivning, hvor sidstnævnte blev håndhævet af Nyboders eget politi. I midten af 1700-tallet var indbyggertallet helt oppe på 6000 personer og i dag bor der ca. 2200 personer i Nyboder, alle med tilknytning til Forsvaret. Privatliv og arbejdsliv kom til at hænge uløstligt sammen i Nyboder og gør det stadig i dag.”

Og man kan kun sige at Nyboder fylder i os alle som har en tilknytning til flåden, om den også gør det om 30 år må tiden vise.

Tak for et godt fordrag.

Af Per Vilstrup Olesen

15. september kl. 14:56

TORSDAG aften i Marineforeningen

Foto: Hans Frederiksen, 10. oktober 2017.

Skyttelavets bestyrelse

LAVFORMAND

Ole Reese
Ryparken 160, 1. th.
2100 København Ø
2294 6083
mail: olereese@gmail.com

NÆSTFORMAND

Svend Nielsen
Løvetandvej 16, 2. tv.
2700 Brønshøj
2485 5905
mail: svendnielsen18@yahoo.dk

KASSERER

Joan Arneberg
Hovedgaden 1C (NOKKEN)
2300 KBH S
2291 5057
mail: joanarne47@gmail.com

SEKRETÆR

Solveig Kühnell Unø
Højdevej 21 A, st. tv.
2300 København S
26286514
mail: sku@live.dk

BESTYRELSESMEDELM

Jens Svendborg
Øresundsvej 138 Y
2300 København S.
3259 3578
mail: lcs@mail.tele.dk

BESTYRELSESMEDELM

Preben Isenbecker
Cypres Alle 42
2770 Kastrup
3251 1623 / 4146 3609
mail: bipr@vip.cybercity.dk

SKYTTEUDVALGSFORMAND

Pierre Jensen

AFDELINGSFORMAND

Leif Larsen

FLAGBÆRER

Erik Povlsen, Amagerafdeling

ÆRESMEDELMER

Mogens Pedersen
John Werge, Amagerafdeling

FREGATUDVALG

Svend Nielsen, formand
Joan Arneberg, kasserer

BESTYRELSESSUPPLEANT

Henning Pedersen
4390 6902
mail: henning.s.pedersen@hotmail.dk

Resultater fra fregatskydning lørdag den 20. Maj 2017

Sejl Nr.	Sejl Benævnelse	Skud Nr.	Skyttens navn.	Udnævnt til.	Bon Nr.	Skydekort	Bon Nr.	Skydekort
1.	Store Bramsejl.	5	Henry Michalsen	Lanternegast	897	Vagn B.	950	Basse
2-	Forer Bramsejl.	10	Henning Donse	Bådsmand	1168	Jørgen Schov	988	Joan A.
3.	Berginersejl.	18	Maja Jensen	Kompasretter	936	Perirre	947	Per V.
4.	Store Mærsejsejl.	29	Maja Jensen	Jams koger	1181	Karen Krog	931	Perirre
5.	Forer mærsejsejl.	31	Ole Reese	Tømmermand	1322	Jens S.	962	Basse
6.	Blændsejl.	51	Jens Burliis	Hornblæser	1102	Henry C.	1186	Karen Krog
7.	Mesansejl.	52	Per Benzien	Kurdtlanger	839	Jens S	1100	Joan C.
8.	Storsejl.	53	Joan Arneberg	Rorskarl	1309	Jens S.	871	Svend N.
9.	Fokken.	56	Henry Michalsen	Kn. kommandør	1120	Larson	1119	Larson
K.k.	Krudtkammeret.	61	Flemming Hansen	Fregatkaptejn	1325	Poul Erik	949	Tommy J.

Whisky/ 1189/Erling Huusfelt

Whisky/ 1363/Poul Erik

Skydeleder: Sven Nilsen

AKTIVITETSKALENDER FOR SÆSON 2017 - 2018

DATO	AKTIVITET	STED	KL.	UGE	SKYDELEDER
29/08/2017	Opstart til ny sæson	Holmen	18.00	35	Ole Reese
05/09/2017	Rensning af våben og træning	DGI.	17.00	36	Svend Nielsen
12/09/2017	Træning	DGI.	17.00	37	Ole Reese
19/09/2017	Træning	DGI.	17.00	38	Svend Nielsen
26/09/2017	Træning.	DGI.	17.00	39	Ole Reese
03/10/2017	Træning.	DGI.	17.00	40	Svend Nielsen
10/10/2017	Træning.	DGI.	17.00	41	Ole Reese
17/10/2017	Træning	DGI	17.00	42	Svend Nielsen
24/10/2017	Træning	DGI.	17.00	43	Ole Reese
31/10/2017	Træning	DGI.	17.00	44	Svend Nielsen
07/11/2017	Andeskydning	DGI.	17.00	45	Ole Reese
14/11/2017	Træning.	DGI.	17.00	46	Svend Nielsen
21/11/2017	Træning.	DGI.	17.00	47	Ole Reese
28/11/2017	Træning.	DGI.	17.00	48	Svend Nielsen
05/12/2017	Juleafslutning	DGI	17.00	49	Ole Reese
09/01/2018	Opstart efter juleferie	DGI	17.00	2	Ole Reese
16/01/2018	Træning	DGI.	17.00	3	Svend Nielsen
23/01/2018	Snapseskydning	DGI	17.00	4	Ole Reese
30/01/2018	Træning	DGI.	17.00	5	Svend Nielsen
06/02/2018	Generalforsamling	Holmen	18.00	6	Ole Reese
13/02/2018	Træning	DGI.	17.00	7	Svend Nielsen
20/02/2018	Træning	DGI.	17.00	8	Ole Reese
27/02/2018	Træning	DGI.	17.00	9	Svend Nielsen
06/03/2018	Træning.	DGI.	17.00	10	Ole Reese
13/03/2018	Træning.	DGI.	17.00	11	Svend Nielsen
17/18/2018	Landsskyttestævne	Nyborg	?	11	Ole Reese
20/03/2018	Træning	DGI.	17.00	12	Svend Nielsen

Bemærkninger til side 22:

- Hjemmbaneskydning afvikles i efteråret 2017 og foråret 2018.
- Som det fremgår af skemaet skydes der hver tirsdag.
- I alle ugerne skydes der fra kl. 17.00, til vi er færdige.
- Bestyrelsen ser gerne at man møder i uniform ved de særlige lejligheder, der er.

M. v. h. Bestyrelsen

JULEFROKOST

2017

**LØRDAG DEN 2. DECEMBER
I MARINESTUEN KL. 13.00
TIL EN STOR LÆKKER
JULEBUFFET**

**TIL 200 KR.
PR. DELTAGER
TILMELDING TIL FORMANDEN**

PUDSEDAG I MARINESTUEN

Til den årlige pudsedag var Rislund, Gyrd, Frank og Bjarne var sammen med formanden på knæ og Tonny i skufferne mødt op til rengøring, genopfriskning og klargøding til den nye sæson i Københavns Marineforening. *HF*

NY SÆSON I KØBENHAVNS MARINEFORENING

31. august 2017 var dagen, hvor Københavns Marineforenings sæsonstartsom sædvanlig markeret med god mad og væske under livlig snak. HF

Køb og smid væk

Dagligdagen for mange afrikanske kvinder i Danmark

Så var igen samlet til foredrag i marineforeningen, og denne torsdag var jeg ikke lige så forberedt på hvad vi skulle opleve. Jeg havde ikke lige sat mig ind i hvem vores foredragsholder var, så jeg havde et helt åben sind da Erik Flemming Hauerslev, som var politimand gennem 40 år trådte op, og fortalte om sin gang og sit job på Vesterbro. Han har set og hørt alt. Ludere, rockere, platugler, narkomaner, advokater forklædt som bagmænd, kinesiske pengeudlånere. Og han har oplevet trafficking (kvindehandel), understøttet af dem alle i et grimt samarbejde og modarbejde.

Men vi begyndte i vores egen række, da Erik var ansat i søværnet som lærling, og havde faktisk Rislund som faglærer. Erik fik en af de højeste karakter men ikke medalje, og som en lærer sagde, så fik du ikke muligheden for at hilse på dronningen, hvortil Eriks svarede, det skal jeg nok komme til. Mange år senere mødes de to igen og denne gang var Erik livvagter for dronningen, hvor Erik så endelig fik hilst på Dronningen.

Erik fik os ført ind i, hvad det vil sige, at arbejde på Istedgade og i området Vesterbro med den type personer, der findes der. Vi blev ført igennem, hvordan de prostituerede kvinder blev handlet og lokket til at rejse til EU for at få et bedre liv. Men

det fik de bare ikke. Vi hørte om kvinder, der har krydset Saharaørken på bare fødder med brandskader på fødderne til følge af turen eller dem, der så godt ud, fik en flybillet til Italien og blev 'forberedt' til at tage turen op gennem Europa på diverse bordeller. Og at sige at disse kvinder valgte dette frivilligt, er nok at stikke blå i øjerne på sig selv.

Når man så på alle de Nordeuropæiske lande, var andelen af udlændingen blandt de prostituerede på 80%. Disse kvinder kommer fra meget fattige kår i deres hjemlande. Her i Danmark har vi den næst mest liberale politik omkring prostitution, hvor dem der arbejder tæt på kvinderne drømmer sig til de svenske love, hvor man ikke gør kvinden til den kriminelle men der er det faktisk kunden, der begår noget ulovlig. Det har vist sig, at når man lovgiver omkring prostitution fjerner man 50% af kundegrundlaget, og som Erik fortalte, er det, at leve som prostitueret også et liv med trusler, både fysisk og psykiske. De kunne være udsat for at blive brændt med smøger eller ridset som flæsketeg steder, hvor kunden ikke kan se det. At få tæsk og blive truet med, at dem der hjemme, kunne komme til at lide overlast. Alt dette skal man som kvinde også overleve samtidig med, at man skal overleve X antal mænd pr. døgn.

Erik får sig en snak med nogle medlemmer, som har fået en informationsoplevelse af de mere markante op dagligdagen på Vesterbro i København

Vi så lidt omkring økonomien i trafficking, hvor, hvor et kilo heroin vil indbringe en fortjeneste på 1,5 mio. kr. Og en kvinde kan genere et overskud på 1,5 mio. kr. på 200 dage. Kvinderne arbejdede meget mere end 200 dage for de bagmænd, der levede fedt af denne kvindehandel.

Derfor er måden, som man kan bekæmpe trafficking og prostitution på, at øge risikoen, så profitten minimeres for bagmændene.

Vi hørte også til slut om Eriks egen indgang til at skrive bøger. Det er lige så barsk historie som kvindehandlen. Vold og mord har været hans dagligdag indtil han fik nok. Det skete den dag, han skulle undersøge volds-skaderne på et spædbarn på Rigshospitalet.

28. januar 2004 lå et seks måneder gam-

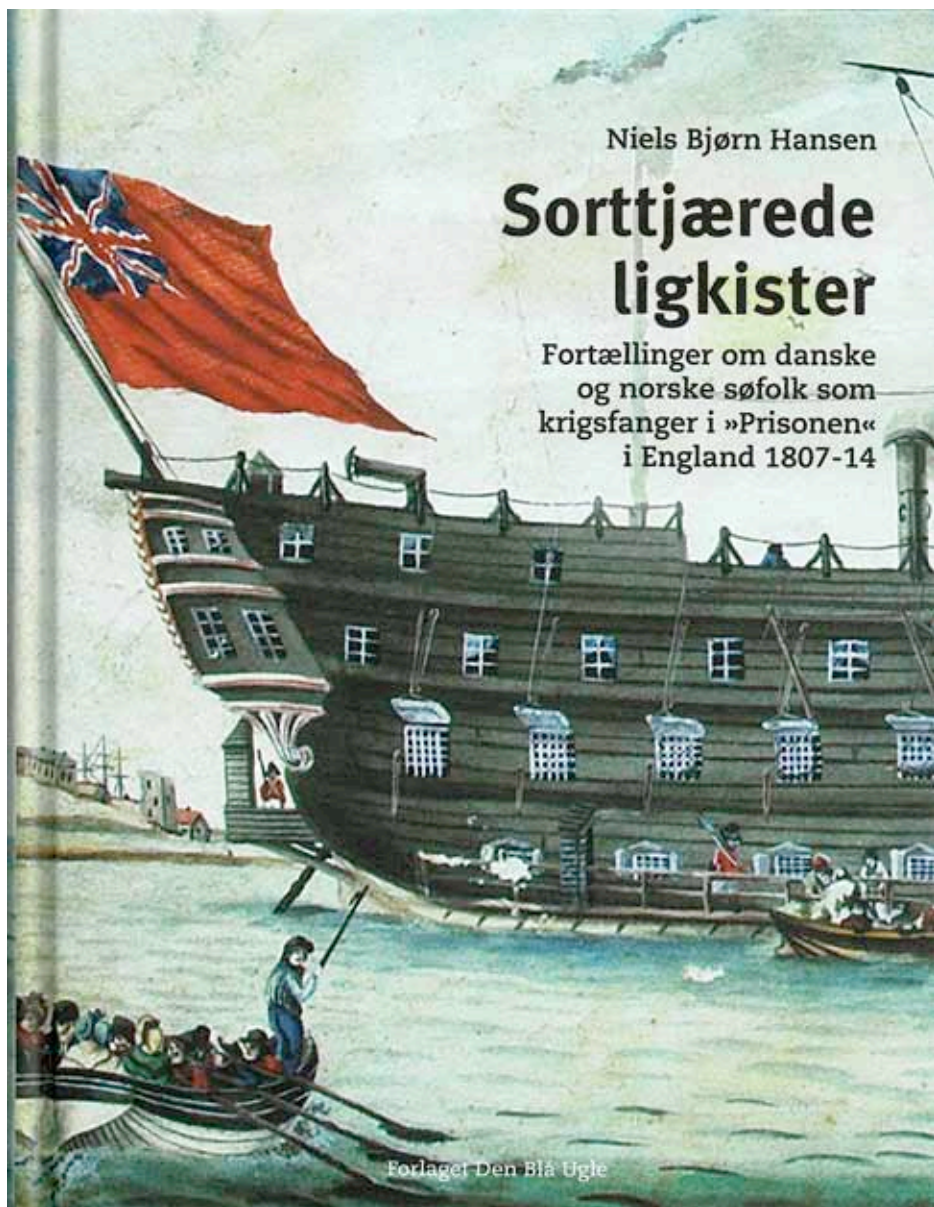
melt spædbarn for døden i Rigshospitalets respirator efter en brutal mishandling. Og det var Erik og hans makker, der blev tilkaldt for at undersøge sagen. På vej ud på hospitalet var stemningen mellem Erik og hans makker sådan set ganske afslappet. De regnede med, at hvis det var alvorligt, så ville de være blevet underrettet. Men da de så kommer ud på afdelingen, går alle rundt og ser helt underlige ud. Socialarbejderne lignede 'udskidt æblegrød', sygeplejersken havde tårer i øjnene, og lægen havde det heller ikke for godt. Erik fortæller os så, at der kun er én måde, den lille dreng kan have fået sine skader på. Nemlig ved at nogen har taget ham i fødderne og slynget ham rundt og ned i gulvet. Og under efterforskningen finder de så ud af, at det kun kan have været forældrene, der har gjort det, fortæller Erik. Synet af den lille dreng i respirator, kort før den bliver slukket, forfølger Erik og ender med at han sover dårligt om natten, har mareridt, hovedpine, og angstanfald. Erik havde fået PTSD og har nu tabt 50% af sin arbejdssevne. Og som lægen sagde, da Eriks diagnose var blevet konstateret: "Nu skal du ikke sætte dig hjem i sofaen. Hvorfor begynder du ikke på at skrive en bog?"

Det blev så begyndelsen til, ikke kun en, men foreløbig fem bøger, og den sjette er på vej. Den kommer til at hedde 'Panseren og Tøsen'.

Dette var en af de foredrag, som var mere markant, og som havde en vinkel, vi ikke ser så tit i Marineforeningen. Men vi kom alle hjem med en ny viden og lærdom som vi kan bruge aktiv i den daglige debat.

Tak til Erik for et rigtig godt foredrag.

Tekst & foto: Per Vilstrup Olsen

Endnu en bog om et afsnit af krigen med England fra 1807 til 1814 af Niels Bjørn Hansen (medlem af KBH-Marineforening) med omslagslayout af Gine Jarner og billedredaktion af Sisse Jarner.

'Sorttjærede ligkister' følger i kølvandet på 'Sørøvere på kongens bud' og udgives på forlaget 'Den Blå Ugle'. Bogen kan købes i boghandlen eller på forlaget 'Den Blå Ugle' www.denblaaugle.dk for 249,95 kr.

Billedtekst og foto: Hans Frederiksen.

»Sorttjærede ligkister« handler om de 7.000 danske og norske søfolk, der som krigsfanger under krigen mod England fra 1807-14 blev holdt fanget på de berygtede fangeskibe – »Prisonen«. Det var udrangerede krigsskibe, som var blevet tjæret sorte. De lå for anker ud for de engelske flådebyer.

Krigsfangerne levede under kummerlige forhold ombord. De sultede, og mange blev ramt af dødelige sygdomme, f. eks. dysenteri og tyfus. Adskillige døde, og dagligt forsøgte nogen at flygte. Ind imellem lykkedes det for en fange at slippe væk, men nogle af de dansk-norske krigsfanger kom til at tilbringe næsten syv år ombord på disse prisonskibe.

Krigen brød ud i 1807, da englænderne bombarderede København, fordi de krævede at få udleveret den stolte danske flåde. Det fik de, da København overgav sig.

Under krigen erobrede den engelske flåde knap 1400 danske handelsskibe, og søfolkene blev krigsfanger.

I modsætning til de menige søfolk havde de kongelige søofficerer, der var krigsfanger, ganske frie forhold i land i byen Reading. De skulle afgive deres æresord på, at de ikke ville flygte. Det gjorde de og deltog i egnens sociale liv med baller og fine middage.

Den 14. januar 1814 blev der sluttet fred, og de sidste dansk-norske krigsfanger blev frigivet i juni måned. Mange var mærkede for livet.

Københavns Marineforenings husorkester spillede og sang, mens Niels Bjørn Hansen dedikerede sine bøger til et stort fremmøde af venner og kolleger som ønskede et eksemplar af bogen.

Niels Bjørn Hansen gør klar til at dedikere endnu en bog, Sisse Jarner fotograferer og Mie og Siv Jarner sidder bagerst klar med flere bøger.

SPOT

NÅR HÅN OG LATTERLIGGØRELSE IKKE ER NOK

SPOT 9: VIKINGER SKIFTER KØN

SPOT 9, 2017 FÅS NU
KVIT OG FRIT HOS
SPOTSK.DK

Lække kæmper for miljøet.

Heer, og læs Spot nr. 9, 2017. Kan printes hver du vil, og på hvad du vil. >>

Støt Spot: Vi opfordrer stadig dig, kære

Abonner på nyhedsmail

SPOT er et fantastisk satirisk medie, som alle kan se og downloade fra nettet, Alle begivenheder bliver spiddet med tekst og tegninger. Mediet skrives og tegnes af en flok entusiastiske journalister og grafikere, ulønnet. Mediet produceres på frivillige bidrag.

SPOTs hjemmeside er SPOTSK.DK

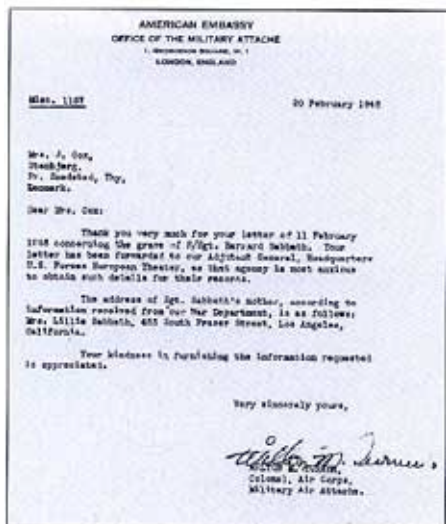
Af Hans Frederiksen

SYDTHY ÅRBOG 2007
siderne 27-36

Bernard Sabbath En amerikansk soldats skæbne

Af Poul Martin Kjær, Bedsted

Fortsat fra UDKIGGEN NR. 3 - 2017, side 35

Brev fra den Amerikanske ambassade af 20. februar 1946.

Kære fru Cox

14. august 1946

Jeg skrev til dig i april som svar på dit tidligere fremsendte brev, hvori du fortæller om min søn Bernard Sabbath's skæbne, og da jeg ikke har modtaget noget svar på mit brev, er jeg nået til den konklusion, at mit første brev til dig er tabt under forsendelsen.

Imidlertid vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke dig for alle de besværligheder, du har haft med at informere mig om min søns grav. Gennem dit brev fik jeg den første sikre viden, om min søn var levende eller død. Det Amerikanske War Department havde kun informeret mig om, at han var savnet. De havde på ingen måde noget bevis for, at han var død.

Bernard var min eneste søn, hans får døde for ti år siden, så hele mit liv var tæt knyttet til min søn. Jeg har altid håbet og bad til, at Bernard et eller andet sted var i live, og at han ville komme hjem til mig, men sådan skulle det ikke gå.

Dine breve var som at få breve fra en engel. De gav mig en vis befrielse, selv om nyheden ikke var god. Den får mig til at føle mig bedre, nu hvor jeg ved alt i stedet for at leve idet uvisse.

Hvis ikke det er til for meget besvær, vil jeg gerne, om du kunne forsyne mig med yderligere nogle oplysninger, bl.a. om hvem der fandt min søn og hvor?

Hvem begravede ham? Hvorledes døde han? Hvilke identifikationer blev der fundet på ham? (Han bar en identifikation om håndledet samt en fingerring). Ligeledes andre detaljer, som du kunne forestille dig, at jeg måtte ønske at få kendskab til. Jeg vil sætte storpris på, hvis du kan sende mig så meget information som muligt.

Du nævnte i dit brev, at du vil fotografere Bernards grav, hvis jeg ønsker det. Det vil jeg være meget glad for. Hvis du mangler film, så lad mig vide størrelse og nummer, så sender jeg filmen over til dig.

I taknemlighed for din omsorg for min søns grav og for alle oplysninger om ham vil jeg, gerne sende dig en gave. Jeg har imidlertid erfaret, at det ikke er tilladt at sende penge, men venligst lad mig vide, om der er noget, du ønsker. Lad mig endelig vide, hvis din familie mangler mad, tøj eller begge dele?

Jeg kan ikke takke dig nok for alt, hvad du har gjort. Vær venlig snart at skrive til mig.

I taknemlighed
Lillie Sabbath

Sidst kendte brevudveksling mellem fru Cox i England og Lillie Sabbath i USA sker i efterfølgende brev, skrevet af Lilli Sabbath den 14. november 1946.

Min kære fru Cox

Jeg er ked af, at jeg ikke har fået besvaret dit sidste brev for nu, men jeg har haft meget travlt de sidste måneder, idet min datter har født en søn, hvorfor jeg har opholdt mig i hendes hjem for at hjælpe hende.

Jeg var meget glad for at modtage dit sidste brev.

Det indeholdt detaljerede svar på meget, som jeg i længere tid har søgt besvaret.

Endnu engang tak for alle informationerne og ikke mindst for den ulejlighed som jeg har pålagt dig.

Jeg sender dig en pakke indeholdende mad og nogle nylonstrømper.

Mrs. Lillian Sabbath
Box 2, - Hammond
Chicago, 10, Illinois
U.S.A.

August 14, 1946

Dear Mrs. Cox:

I write to you in April in answer to your letter about finding one of my sons, Jerome Sabbath and as yet I have received no answer from you, so I've come to the conclusion that my first letter never reached you. It must have gotten lost in the mails.

I want to take this opportunity to thank you for all the trouble you have gone to to inform me of my son's grave. Your letter was the first bit of definite information I had received as to whether my son was dead or alive. The American War Government had only informed me that he was missing. They had proof as to his death one way or the other.

Jerome was my only son, his father has been dead for the past 40 years and my whole life was wrapped up in my son. I had always hoped and prayed that somehow my son would come back alive and would be coming home to me, but that's not the way fate had planned.

Your letter was like a letter from an angel. It gave me a certain sense of relief. Even though the news was not of the best nature, it made me feel better to know something definite and not just go on wondering and hoping in vain.

If it isn't too much trouble, I was wondering if you could furnish me with some additional information as to who found my son's body and where he buried him? How he met his death? But none of that information was found on him like was written on Lillian's (John's) bracelet and a ring. And every other detail you know I would be interested in knowing. I would really appreciate all the information you could send.

The postcard in your letter that you would have a photograph of Jerome's grave, if I so desired. Well again I would really appreciate it. If you have it, please let me know the size and number you need and I will send one to you.

I want to send you a gift in appreciation of taking care of my son's grave and for your kindness in sending me the information about him. I found that I am not allowed to send any, so please do not hesitate to let me know what you would like. Or you people can find or clothing or what. Please let me know.

I am now living in Chicago, Illinois as please send you next letter to my new address at the top of this letter instead of my address in Los Angeles, California.

It can't seem to be able to thank you enough for all your trouble. Please let me hear from you soon. Thanking you again, I am

Sincerely yours,
Lillian Sabbath

Brev fra fru Sabbath til fru Cox fra 14. august 1946

My dear Mrs. Cox:
I'm sorry I hadn't acknowledged your last letter before this, but I've been quite busy these last few months and my daughter gave birth to a baby boy and I've been staying with her and helping her.
Your last letter was very lovely. It contained all the details which I had wondered about for so long.
Thank you again for the information and again for all the trouble you put yourself to in sending me a package containing some food and a

couple of pairs of my shoes, stockings.
I tried to put out the items that were hard were hard to get in England. If there is anything else that you need, please do not hesitate to write and tell me.
I had quite a lot of very good used clothing. If you can use any, also please let me know.
I would also like very much to have the name and address of the man who found my son and fought for the right of a decent decent grave for my son. I would also like the address of your father, and I would like to send

some food and clothing, package to them also.
Have you heard whether or not a "Star of David" has been put on the grave?
When they buried my son, do you know if they buried him with his bracelet? If not what became of the bracelet?
Well again, thank you for the kindness you have shown me.
Looking to hear from you real soon. Let me know if you receive the package.
Sincerely yours,
Lillian Sabbath

Sidst kendte brevveksling mellem fru Sabbath og fru Cox d. 14. november 1946.

Jeg bar prøvet at udvælge ting, som vi kan købe her, men som jeg har hørt, er svære at anskaffe i England. Hvis der er andet du mangler, så vær ikke beskeden, men lad mig det vide.

Jeg har også en hel del gode, men brugte klæder; så lad mig endelig vide, hvis du kan bruge disse.

Jeg vil meget gerne, om du kan fremskaffe navn og adresse på den mand, som fandt min søn og foranledigede, at han fik et respektabelt gravsted.

Ligeledes vil jeg gerne have adressen på din far, idet jeg også gerne vil sende en pakke til din familie

Ved du, om man har anbragt en Davidsstjerne på graven?

Ved du, om man begravede min søn med sit armbånd på armen? Hvis ikke, hvad tror du der skete med hans armbånd?

Endnu engang tak for den venlighed, du har vist mig.

Jeg glæder mig til snart at høre fra dig. Lad mig vide, om pakken nåede frem til dig.

I taknemlighed
Lillie Sabbath

Epilog

I overklitfoged Axel Rasmussens beretning nævnes forviklingerne vedrørende købmand Martin P. Hansens, i første omgang mislykkede bestræbelser på at lægge en krans på Bernard Sabbaths grav. Kransen var fælles indkøbt af en række lokale folk fra Stenbjerg.

Et avisudklip fra Thisted Amtsavis dateret 2. juli 1945 fortæller udførligt, at Bernard Sabbath fik sin krans. Kransen var bundet i januar 1945, men den blev først (sikkert opfrisket) nedlagt på Bernard Sabbaths grav på befrielsesdagen d. 5. maj.

En bemærkning i Nørhå sognepræsts embedsarkiv fortæller, at Bernard Sabbath ingenlunde fik sit sidste hvilested på Stenbjerg Kirkegård.

I 1948 besøgte en amerikansk militærenhed Danmark. Den havde til opgave at finde og hjemføre de faldne amerikanske statsborgere, som fandtes begravet på dansk kirkegårde.

Bernard Sabbath blev efterfølgende opgravet på Stenbjerg Kirkegård d. 4. maj 1948 og ført

aa.

Kransen kom alligevel paa den engelske Flyvers Grav.

I Tilslutning til Beretningen i Fredags om den engelske Flyvers Begravelse paa Stenbjerg Kirkegaard oplyses nu, at den store Krans, som paa Købmand M. P. Hansens Initiativ var indkøbt, alligevel tilsidst kom paa Flyverens Grav.

Da Tyskerne paa Begravelsesdagen anholdt Overklitfoged Rasmussen, og man tillige blev klar over, at Tyskerne paa en eller anden Maade havde faaet Nys om, at der var indkøbt en Krans, skjulte man den og udspredte Rygtet om, at den var tilintetgjort.

Men Kransen blev gemt i god Behold, saaledes at man havde den, da Kapitulationen kom, og d. 5. Maj gik Købm. M. P. Hansen, Strandfoged Jens Martin Jensen og et Par andre af Fiskerlejet op paa Kirkegaarden og lagde den paa Flyverens Grav.

Berettet i Thisted Amtsavis d. 2. juli 1945.

til USA, hvor han blev begravet på en militær kirkegård.²

I det sidste kendte brev til fru Cox spørger fru Sabbath (citat: *Ved du, om man har anbragt en Davidsstjerne på graven.* (citat slut).

Det havde man. Gravstenen med Davidsstjernen kan i skrivende stund ses på Stenbjerg Kirkegård. Den er anbragt på kirkegården, hvor sløjfede graves gravsten opbevares. Stenen blev efter krigen antagelig skænket af den Jødiske Menighed i Danmark, begrundet af efterfølgende udtalelse til avisen:

Jævnfør viste avisudklip udtaler købmand Hansen til avisen bl.a. (citat): *Den omkomne soldats mor fortæller; at han var af jødisk slægt, hvorfor hun gerne vil have en Davidsstjerne anbragt på graven i stedet for trækor-*

Den amerikanske Flyvergrav i Stenbjerg.

Det er lykkedes at komme i Forbindelse med Soldatens Mor.

Den 27. September 1944 drev Liget af en amerikansk Flyver ind ved Stenbjerg. Tyskerne begravede det i Sandet, men senere blev der opnaaet Tilladelse til at begrave det paa Kirkegaarden, hvilket skete den 2. Januar 1945. Paa en ikke helt almindelig Maade lykkedes det senere at komme i Forbindelse med Soldatens Hjem, og det skete med Bistand af en Datter af Købm. Martin Hansen, Stenbjerg.

Købm. Hansen fortæller os, at hans Datter, der er gift med en Engländer og bor i London, efter et Besøg i Stenbjerg i Vinter henvendte sig til de engelske Myndigheder og gav dem Navnet paa den omkomne Soldat. Paa den Maade lykkedes det at komme i Forbindelse med Soldatens Familie i Amerika. Hans Far var død for 10 Aar siden, og han var eneste Barn.

Der er nu kommet Brev til Købm. Hansens Datter, der atter er paa Besøg i Hjemmet, fra den omkomne Soldats Mor. Hun fortæller, at han var af jødisk Slægt, og hun vil gerne have en Davidsstjerne anbragt paa Graven i Stedet for Korset. Sognepræsten har ikke haft noget imod dette, oplyser Købm. Hansen, og nu skriver jeg til Overrabbineren i København for at faa ham til at ordne Sagen. Det gaar sikkert saadan, at den amerikanske Flyver faar en Stjerne paa sin Grav.

Købmand Hansens udtalelse til avisen.

set. Sognepræsten har ikke noget imod dette, oplyser købmand Hansen. Efterfølgende skriver jeg til overrabbineren i København for at få ham til at ordne sagen. Det går sikkert sådan, at den amerikanske flyver får en stjerne på sin grav. (citats slut)

Sabbaths gravsten.

Hvor på Stenbjerg Kirkegård Bernard Sabbaths grav var at finde indtil sløjfningen i 1948, kan dokumenteres via kirkens fortegnelse over

Sabbaths sløjfede grav.

Bernard Sabbath. (Fra bogen Eight Air Force Bomber Stories af Ian McLachlan)

eksisterende og sløjfede graves placering.

Bernard Sabbaths grav, engang bærende det tidligere viste hvide trækors og senere stenen med Davidsstjernen, fandtes anlagt umiddelbart til højre for den på billedet viste grav med gravsten, hvor i der øvrigt er begravet en iland-drevet engelsk søofficer, som deltog i 1. verdenskrig.

I efterkrigsårene var der gisninger mellem allierede flyveteraner om en nådesløs tysk ubådsbesætnings nedskydning af hjælpeløse nødstedte allierede flybesætninger på åbent hav. Undersøgelser har indtil dato ikke kunnet forklare de to mystiske skudsår, som fandtes på Bernard Sabbaths krop, da han blev fundet, især når det vides fra den eneste overlevende fra togtet, Joe Garrett, at Bernard Sabbath ikke var såret, da han forlod flyet.¹

Stenbjerg:

Er beliggende ved vestkysten i Thy, 7752 Snedsted, Thisted Kommune.

¹⁾ Fra bogen: Eight Air Force Bomber Stories, forfatter Ian McLachlan.

²⁾ Nørhå sognepræsts embedsarkiv.

SIDSTE NYT FRA SKYTTELAVET

På Skyttelavets bestyrelsesmøde mandag d. 16 oktober meddelte næstformand i Skyttelavet Svend Nielsen, at han ønsker udtrædelse af bestyrelsen fra generalforsamlingen d. 6. februar 2018.

Skyttelavets medlemmer bedes gå i tænkebok med hensyn til sammensætningen af Skyttelavets bestyrelse efter denne dato, da andre ændringer forventes.

På Skyttelavets vegne.

Ole Reese. Formand.

Næstformand Erik Hansen, formand Leif Larsen og Steffen Pickering overflyttet fra Køge.

Foto: Karl Erik Knarck

UDKIGGEN UDKOMMER

Nr. 1 / 2018	udkommer februar 2018 deadline 02. januar 2018
Nr. 2 / 2018	udkommer maj 2018 deadline 01. april 2018
Nr. 3 / 2018	udkommer august 2018 deadline 1. juli 2018
Nr. 4 / 2018	udkommer november 2018 deadline 01. oktober 2018

B

Returneres ved adresseændring

Københavns Marineforening
Takkeladsvej, opg. 3
1439 København K